

EU
PRO EUROPEAN UNION SUPPORT
TO MUNICIPAL DEVELOPMENT

KVARTALNI IZVEŠTAJ

1. april – 30. jun 2019.

Republic of Serbia

UN
OPS

Implementing partner

Opšti cilj:	Doprineti ujednačenijem društveno-ekonomskom razvoju u Srbiji
Svrha:	Povećati konkurentnost i socijalnu koheziju manje razvijenih oblasti poboljšanjem položaja na tržištu i konkurentnosti malih i srednjih preduzeća i razvijanjem/unapređenjem poslovnog okruženja i socijalne infrastrukture
Budžet:	25 miliona evra
Datum početka:	1. januar 2018.
Područje obuhvaćeno Programom:	Region Šumadije i zapadne Srbije i region južne i istočne Srbije
Donator:	Evropska unija
Implementacioni partner:	Kancelarija Ujedinjenih nacija za projektne usluge (UNOPS)
Datum podnošenja izveštaja:	avgust 2019.
Period obuhvaćen izveštajem:	1. april – 30. jun 2019.
Autor izveštaja:	UNOPS

Akronimi

CIF	Fond za učešće građana (engl. <i>Citizens' Involvement Fund</i>)
DEU	Delegacija Evropske unije
DOP	Društveno odgovorno poslovanje
DU	Dobro upravljanje
EU	Evropska unija
FIDIC	Međunarodna federacija inženjera konsultanata (engl. <i>International Federation of Consulting Engineers</i>)
FSO	Forum o socijalnim inovacijama
GIS	Geografski informacioni sistem
JS	Jednošalterski sistem (engl. <i>One Stop Shop</i>)
KJN	Republička komisija za zaštitu prava u postupcima javnih nabavki
KT	Koordinaciono telo Vlade RS za Preševo, Bujanovac i Medveđu
LSU	Lokalna samouprava
LJP	Ljudska prava
MEI	Ministarstvo za evropske integracije
MGSI	Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture
MMP	Mikro i mala preduzeća
MP	Ministarstvo privrede
MPNTR	Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja
MRR	Mehanizam za rodnu ravnopravnost
MSP	Mala i srednja preduzeća
NSNJ	Nastava srpskog kao nematernjeg jezika
NSNM	Nacionalni savet nacionalne manjine
NVO	Nevladina organizacija
OA	Opis akcije
OCD	Organizacija civilnog društva
OEBS	Organizacija za evropsku bezbednost i saradnju
OHCHR	Kancelarija visokog komesara za ljudska prava
OPP	Organizacija za podršku poslovanju
OPZ	Opis poslova i zadataka
PDP	Poziv za dostavljanje predloga
PDR	Plan detaljne regulacije
PIMO	Kancelarija za upravljanje javnim ulaganjima (engl. <i>Public Investment Management Office</i>)
PO	Područje odgovornosti
PPF5	Pomoć u pripremi projekata 5 (engl. <i>Project Preparation Facility 5</i>)
PRINCE 2	Projekti u kontrolisanom okruženju (engl. <i>Projects in Controlled Environments</i>)
RAS	Razvojna agencija Srbije
RRA	Regionalna razvojna agencija
RSOC	Operativni centar u Republici Srbiji
SDC	Švajcarska agencija za razvoj i saradnju
SIPRU	Tim za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva (engl. <i>Social Inclusion and Poverty Reduction Unit</i>)
SKGO	Stalna konferencija gradova i opština
UOP	Upravni odbor Programa
UUP	Upravljanje uspešnim programima
ZDP	Zahtev za dostavljanje predloga

Rezime

Program evropske podrške razvoju opština – EU PRO snažno je ušao u period intenzivnog sprovođenja aktivnosti. Lokalnim samoupravama, organizacijama civilnog društva i preduzećima je do sada raspodelio više od 13,8 miliona evra bespovratne pomoći za sprovođenje 244 projekta. Zatvorivši Javni poziv za organizacije za podršku poslovanju polovinom jula i okončavši pripreme za objavljivanje drugog poziva namenjenog preduzetnicima, mikro i malim preduzećima, Program je na dobrom putu da odabere krajnje korisnike svojih intervencija, čime doprinosi opštem društvenom i privrednom rastu u Šumadiji i zapadnoj Srbiji, kao i južnoj i istočnoj Srbiji.

Podrška Programa preduzetnicima i mikro i malim preduzećima je značajno unapređivala. Trećina korisnika je već nabavila i instalirala opremu, a njih 32 je otvorilo 68 novih radnih mesta. Preduzeća kojima je pružena podrška takođe ostvaruju osetan društveni efekat na lokalne zajednice preko svojih intervencija društveno odgovornog poslovanja. Donacije hrane i ostalih proizvoda kancelarijama Crvenog krsta i ugroženim porodicama, podrška lokalnim sportskim manifestacijama, dodela stipendija talentovanim đacima i pomoć u rekonstrukciji javnih zgrada nailaze na pozitivne reakcije i mogle bi imati i veći društveni efekat zahvaljujući povećanju nivoa društvene svesti u poslovnoj zajednici.

Program je u okviru nastojanja da **dodatno unapredi konkurentnost preduzeća** objavio Javni poziv za organizacije za podršku poslovanju, otvoren do polovine jula. Više od 130 predstavnika 67 različitih organizacija koji su učestvovali u informativnim sesijama potvrdilo je značaj ovog poziva, koji je osmišljen imajući u vidu stvarne potrebe preduzeća u području odgovornosti Programa, uključujući poboljšanje poslovnih procesa, savetovanje o širenju tržišta i podršku u standardizaciji.

Zahvaljujući dodeli bespovratne pomoći za uvođenje ili razvoj geografskih informacionih sistema, kao i za razvoj urbanističkih planova i tehničke dokumentacije i sprovođenje projekata ekonomske i lokalne infrastrukture, sprovodi se i 96 projekata usredsređenih na **upravljanje zemljištem i razvoj infrastrukture.**

Devetnaest projekata u vezi sa geografskim informacionim sistemima za koje je tokom ovog kvartala dodeljena bespovratna pomoć doprineće sprovođenju državnih inicijativa usmerenih na unapređenje javne infrastrukture i popisa javne imovine, privlačenje investicija i razvoj novih biznisa u 34 lokalne samouprave kojima je ta pomoć dodeljena. Aktivnosti predviđene sporazumima o dodeli bespovratne pomoći su pokrenute i ulaze u fazu implementacije.

Razvoj planova detaljne regulacije u 19 opština uglavnom teče po planu. Sačinjeni planovi dobijaju na značaju zahvaljujući unapređenom pristupu u vezi sa ranim javnim uvidom, što potvrđuju i olakšane investicije sinhronizovane sa razvojem planova. Naime, sprovođenje planova detaljne regulacije podržavaju javne investicije, poput investicije od 22 miliona RSD za rekonstrukciju citadele u Užicu ili investicije u izgradnju pešačke i biciklističke staze ka Ramskoj tvrđavi nedaleko od Velikog Gradišta.

Projekat čije sprovođenje EU PRO podržava u Beloj Palanki ilustruje značaj razvoja tehničke dokumentacije kao mehanizma ekonomskog rasta, budući da se dokumentacija za rekonstrukciju objekata stare fabrike sada izrađuje u skladu sa potrebama poznatog investitora. Takođe, izrada tehničke dokumentacije za revitalizaciju školske zgrade u selu Rgošte je navela druge zajednice u Knjaževcu da razmotre načine da same primene taj pristup i stvore preduslove za uspostavljanje poljoprivrednih startap centara.

Radovi u vezi sa ekonomskom infrastrukturom napreduju u šest od devet lokacija pošto je u toku građevinska sezona. Došlo je do kašnjenja, koja su pod kontrolom, u sprovođenju 37 lokalnih infrastrukturnih projekata kojima je dodeljena bespovratna pomoć, uglavnom usled lošeg kvaliteta tehničke

dokumentacije, koji je doveo do zastoja u postupcima nabavki. Lokalne samouprave kojima je pomoć dodeljena ove izazove rešavaju uz tehničku podršku Programa i očekuje se da će oni biti prevaziđeni u narednom kvartalu.

Napreduje sprovođenje aktivnosti koje doprinose **jačanju socijalne kohezije**, a koje se sprovode u okviru 22 projekta u 18 multietničkih opština za koje su dodeljena bespovratna sredstva. Projekti kojima je pomoć odobrena tokom ovog kvartala odgovoriće na potrebe najmarginalizovanijih grupa njihovim društveno-ekonomskim osnaživanjem. Očekivani rezultati obuhvataju unapređenje lokalnih politika usmerenih na nacionalne manjine i njihovo sprovođenje, podsticanje saradnje između multietničkih zajednica u cilju unapređenja položaja isključenih grupa i nacionalnih manjina, kao i poboljšanje međuetničkih odnosa, naročito među mladima.

Pored toga, nakon uspešnog sprovođenja prve faze projekta unapređenja nastave srpskog kao maternjeg jezika za 750 učenika albanske nacionalnosti u četiri škole u Bujanovcu i Preševu, kako su rezultati provere znanja korisnika pokazali, Upravni odbor Programa je odobrio sprovođenje druge faze projekta tokom sledeće školske godine.

Pored navedenih kašnjenja u postupcima javnih nabavki u lokalnim samoupravama kojima je pomoć dodeljena, **ključni izazov** tokom ovog kvartala odnosio se na otpočinjanje aktivnosti koje sprovode preduzetnici i preduzeća. Naime, 11 od 106 korisnika kojima je odobrena bespovratna pomoć je tokom ove faze odustalo od sprovođenja projekata, prvenstveno zbog promene poslovnog pristupa ili značaja odobrene intervencije, kao i priznanja da ne poseduju kapacitete da sprovedu sporazume o bespovratnoj pomoći i nevoljnosti da se obavežu na ostvarivanje projektovanih rezultata. Potonji problem će biti rešen pojednostavljenjem postupka prijavljivanja u novom pozivu za preduzetnike i MMP.

Program je nastavio s intenzivnim sprovođenjem **komunikacionih aktivnosti**, koje su za posledicu imale objavljivanje 500 pozitivnih medijskih priloga, od čega je njih 44,5% objavljeno u medijima sa nacionalnom pokrivenošću. Tokom ovog kvartala su organizovana tri zvanična događaja na kojima su promovisane aktivnosti Programa i objavljeno je jedanaest saopštenja za medije. Štaviše, 15. juna je objavljeno prvo izdanje Biltena Programa u novom formatu, koje je poslato skoro 3.000 zainteresovanih strana u ažuriranoj bazi podataka i promovisano na društvenim mrežama.

U ovom izveštaju je dat prikaz napretka i rezultata, upravljačkih i koordinacionih pitanja, pretpostavki i rizika, kvaliteta i održivosti, uvid u ključne međuciljeve koje treba ostvariti u narednom izveštajnom periodu i naučene lekcije. U aneksima se čitaocima daje prilika da se detaljnije upoznaju sa nekim konkretnim aktivnostima koje je Program sproveo.

Sadržaj

Akronimi	2
Rezime	3
Pregled napretka i rezultata	6
Politički i programski kontekst	6
Napredak u ostvarivanju ciljeva	7
Rezultat 1	7
Rezultat 2	8
Rezultat 3	11
Upravljanje i koordinacija	13
Upravni odbor Programa	13
Koordinacija	13
Finansije	14
Ljudski resursi	14
Nabavke i administracija grantova	14
Izveštavanje i praćenje	15
Rizici i problemi	15
Kvalitet	15
Održivost	16
Naučene lekcije	16
Komunikacija i vidljivost	16
Plan rada	18

Pregled napretka i rezultata

Politički i programski kontekst

Vlada Republike Srbije je u junu 2019. usvojila Strategiju održivog urbanog razvoja Republike Srbije do 2030. godine¹. Ova strategija predstavlja značajan korak napred u pristupu urbanom razvoju u Srbiji, budući da se njome uvode nove politike Evropske unije (EU) i globalne politike² i mehanizmi u vezi sa urbanim razvojem, pri čemu se njeni autori usredsređuju na prostornu dimenziju i ključna područja intervencija. U njoj se neposredno pominje sprovođenje Ciljeva održivog razvoja br. 11 i 17 Agende 2030³. Sprovođenje ove Strategije će omogućiti kreiranje instrumenata na nacionalnom nivou koji će institucijama pomoći da se bave urbanim razvojem u skladu sa direktivama EU, pre no što postanu dostupni kohezioni fondovi EU i instrumenti poput teritorijalno integrisanog investiranja (*Integrated Territorial Investments*, ITI) i lokalnog razvoja kojim upravljaju jedinice lokalne samouprave (*Community Led Local Development*, CLLD).⁴

U Strategiji je predviđen skup mera koje su u neposrednoj korelaciji sa podrškom koju EU PRO pruža u cilju stimulisanja zapošljavanja i preduzetništva, kao i razvoja infrastrukture, unapređenja efikasnosti korišćenja i upravljanja građevinskim zemljištem, alatki za upravljanje komunalnom infrastrukturom i kapaciteta institucija na lokalnom nivou za upravljanje zemljištem. Akcioni plan za sprovođenje Strategije treba da bude sačinjen do septembra 2019. Aktivnosti EU PRO u vezi sa razvojem infrastrukture i upravljanjem zemljištem su posebno osmišljene imajući u vidu mere i područja intervencija tokom izrade Strategije i doprineće njenom sprovođenju i praćenju utvrđenih indikatora.

Prvi fond za razvoj socijalne ekonomije u Srbiji maja 2019. pokrenuo je Smart kolektiv⁵, koji će tokom narednih pet godina uložiti oko pola miliona evra u socijalna preduzeća, kojima će pružati mentorsku i podršku u umrežavanju i obezbeđivati bespovratnu pomoć i meke kredite. Fond predstavlja dugoročni program strateške podrške socijalnim preduzećima, kreiran je prema potrebama socijalnih preduzeća u Srbiji i obuhvata finansijsku i nefinansijsku podršku za sve faze razvoja – od inkubacije ideje do faze rasta i pripreme za veće investicije. Ovo nastojanje ne samo što potvrđuje značaj aktivnosti EU PRO vezanih za socijalnu ekonomiju već može predstavljati i priliku za sinergiju aktivnosti u budućnosti.

Projekat Norveška za vas, koji finansira Kraljevina Norveška a sprovodi UNOPS, objavio je Poziv za dostavljanje projektnih predloga: Podrška početnicima u poslovanju i postojećim preduzećima za razvoj kroz nabavku opreme i uvođenje usluga.⁶ Poziv je namenjen preduzetnicima i preduzećima formiranim u periodu od 2014. do 2018. godine i nezaposlenima koji planiraju da pokrenu sopstveni biznis. Ukupan budžet ovog poziva iznosi 798.000 USD, pri čemu će biti odobrena maksimalna pojedinačna bespovratna pomoć u iznosu od 11.400 USD, a u cilju doprinosa uravnoteženijem društveno-ekonomskom razvoju u Srbiji. Preduzete su mere kako bi se izbegla preklapanja, budući da za sredstva u okviru ovog poziva mogu da se prijave i lica koja će imati pravo da konkurišu za sredstva u okviru drugog javnog poziva za MMP, koji EU PRO planira da objavi.

¹ Strategija održivog urbanog razvoja Republike Srbije dostupna je na:

<http://pissr.net/SIGlasnikPortal/eli/rep/sgrs/vlada/strategija/2019/47/1/reg>

² Ključni globalni dokumenti od značaja za urbani razvoj obuhvataju: Urbanu agendu za EU (<https://ec.europa.eu/futurium/en/urban-agenda-eu/what-urban-agenda-eu>), Novu urbanu agendu (<http://habitat3.org/wp-content/uploads/NUA-English.pdf>) i Lajpcišku povelju o održivim evropskim gradovima (https://ec.europa.eu/regional_policy/archive/themes/urban/leipzig_charter.pdf)

³ Ciljevi održivog razvoja koji zajedno čine Agendu 2030 dostupni su na: <http://sdg.indikatori.rs/sr-latn/>

⁴ Vidi: <https://www.eukn.eu/policy-labs/policy-lab-for-cz-integrated-territorial-approach/policies/eu-policies-and-tools-in-the-field-of-integrated-territorial-and-urban-strategies/>

⁵ Vidi: <http://socijalnoukljucivanje.gov.rs/rs/pokrenut-prvi-fond-za-razvoj-socijalne-ekonomije-u-srbiji/>

⁶ Poziv je dostupan na: <https://www.norveskazavas.org.rs/public-05-2019.html>

Napredak u ostvarivanju ciljeva

Bespovratna pomoć dodeljena mikro i malim preduzećima (MMP) u cilju **poboljšanja položaja na tržištu i konkurentnosti poslovnog sektora** u manje razvijenim područjima doprinela je otvaranju 68 novih radnih mesta u 32 preduzeća kojima je pružena podrška. Četrnaest MMP je ili već sprovelo ili je otpočelo sprovođenje planiranih intervencija društveno odgovornog poslovanja (DOP), koje su imale osetne efekte na lokalne zajednice. One su obuhvatale rekonstrukciju lokalnih sportskih terena i podršku lokalnim sportskim manifestacijama, dodelu stipendija talentovanim učenicima, organizaciju edukativnih događaja i donacije hrane i ostalih proizvoda kancelarijama Crvenog krsta i ugroženim porodicama.

Aktivnosti u vezi sa **poboljšanjem ekonomske infrastrukture i podsticanjem okruženja povoljnog za pokretanje poslovanja** već daju rezultate. Nakon što su u maju započeti građevinski radovi u okviru projekta ekonomske infrastrukture u industrijskoj zoni u Svilajncu, ta opština je potpisala ugovor sa slovenačkim prehrambenim preduzećem Hočevar⁷. Slovenačka kompanija se obavezala da uloži oko 10 miliona evra u fabriku, u kojoj će isprva biti otvoreno 50 a u dužem roku još 100 novih radnih mesta. Isto tako, izrađuju se planovi zahvaljujući podršci koju EU PRO pruža javnim investicijama, poput Plana detaljne regulacije (PDR) gradske citadele u Užicu, kojim se obezbeđuje okvir za javnu investiciju Ministarstva trgovine, turizma i telekomunikacija i Grada Užica u iznosu od 22 miliona RSD za rekonstrukciju gradske citadele⁸, ili PDR u Velikom Gradištu, koji obuhvata izgradnju pešačke i biciklističke staze ka obližnjoj Ramskoj tvrđavi, koju će finansirati Vlada Republike Srbije⁹.

U toku su pripreme za sprovođenje aktivnosti usmerenih na **jačanje socijalne kohezije u multietničkim opštinama**. Dvadeset dva projekta će doprineti boljoj integraciji nacionalnih manjina i unapređenju društveno-ekonomskog položaja najugroženijih građana, naročito osoba sa invaliditetom, žena iz ruralnih sredina i mladih koji žive u 18 opština. Pored toga, nastavkom projekta poboljšanja znanja srpskog jezika učenika osnovnih škola biće pružena dalja podrška boljoj integraciji albanske zajednice. Pored toga, Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja (MPNTR) ovu je aktivnost prepoznalo kao važnu meru koja doprinosi njegovim širim nastojanjima da sprovede reformu nastave srpskog kao nematernjeg jezika, što će doprineti sprovođenju Akcionog plana za ostvarivanje prava nacionalnih manjina.

Rezultat 1

Poboljšana tehnološka struktura MSP i njihova sposobnost da povećaju svoj udeo u tržištu

Trideset dva MMP kojima je pružena podrška u okviru Javnog poziva za podnošenje predloga projekata za nabavku opreme i uvođenje usluga zaposlila su 68 novih radnika tokom prvog kvartala sprovođenja projekata. Postupci nabavki su okončani a oprema je isporučena i instalirana u 17 MMP, dok je još 35 MMP sprovelo postupke nabavke i čeka na isporuku opreme.

Javni poziv za organizacije za podršku poslovanju (OPP)¹⁰ objavljen je 22. maja 2019. s rokom za podnošenje predloga projekata 10. julom 2019. Očekuje se da će zahvaljujući podršci dodeljenoj u okviru ovog poziva biti unapređena održivost i konkurentnost MSP, kao i njihove mogućnosti da se prošire na nova tržišta i da primenjuju relevantne standarde zahvaljujući podršci koju će im pružati OPP kojima će biti dodeljena sredstva.

⁷ Vidi: <http://185.29.101.141/news/2500495/slovenačka-prehrambena-kompanija-hocevar-otvara-pogon-u-svilajncu-investicija-vredna-10-mil>

⁸ Izvor: eKapija, <https://www.ekapija.com/news/2500803/za-obnovu-citadele-u-uzicu-22-miliona-dinara-uskoro-raspisivanje-tendera-za>

⁹ Izvor: eKapija, <https://www.ekapija.com/news/2527050/za-izgradnju-brze-saobracajnice-od-autoputa-kod-pozarevca-do-golupca-350-mil>

¹⁰ Poziv je dostupan na: <https://www.eupro.org.rs/ktext/javni-poziv-za-predloge-projekata-za-organizacije-za-podrsku-poslovanju>

Aktivnosti

1.1 Program bespovratne pomoći za MSP

EU PRO je po zatvaranju Javnog poziva za podnošenje predloga projekata za nabavku opreme i uvođenje usluga za preduzetnike, mikro i mala preduzeća¹¹ odlučio da podrži njih 106. Devedeset pet korisnika je otpočelo sprovođenje predviđenih aktivnosti, dok je njih 11 odlučilo da odustane od sprovođenja projekata, prvenstveno zbog nemogućnosti da promene poslovne ciljeve, obezbede sufinansiranje, usled nedostatka kapaciteta da upravljaju sporazumima o bespovratnoj pomoći i nevoljnosti da se obavežu na ostvarivanje projektovanih rezultata, uključujući otvaranje novih radnih mesta.

Aktivnosti u 95 MMP se sprovode po planu. Prvi kvartal implementacije obeležen je administrativnim postupcima otvaranja zajedničkih bankovnih računa, transferima udela u troškovima od korisnika i prve tranše sredstava Programa, kao i pokretanjem postupaka nabavki. Nabavke su okončane u 52 MMP a oprema je isporučena za njih 17. U toku je još osam postupaka nabavki – tenderi su objavljeni, dok 18 MMP privodi kraju izradu tenderske dokumentacije.

Četrnaest MMP je okončalo neke ili sve planirane aktivnosti društveno odgovornog poslovanja.

1.2 Podrška organizacijama za podršku poslovanju

Javni poziv za organizacije za podršku poslovanju¹² je objavljen 22. maja 2019. Cilj ovog poziva je da unapredi održivost i konkurentnost preduzeća i njihovu sposobnost da se šire na nova tržišta, kao i da primenjuju relevantne standarde zahvaljujući podršci koju će im pružati OPP kojima budu odobrena sredstva. Zainteresovane OPP mogu da podnesu zahteve za podršku u iznosu do 30.000 evra za pojedinačne OPP projekte i u iznosu do 50.000 evra za projekte koje će sprovoditi u partnerstvu sa još jednom ili više OPP.

U cilju promovisanja ovog poziva je organizovano osam informativnih sesija, uključujući sedam u opštinama obuhvaćenim Programom (Vranju, Zaječaru, Vrnjačkoj Banji, Zlatiboru, Šapcu, Srebrnom jezeru i Nišu) kao i jednu onlajn informativnu sesiju. Ukupno 134 predstavnika 67 različitih organizacija je prisustvovalo ovim informativnim sesijama.¹³ Snimci dveju informativnih sesija su dostupni na internet stranici EU PRO.¹⁴ Odmah nakon isteka roka za pojašnjenja, na internet stranici Programa su objavljena pitanja koja su Programu upućena na sesijama i elektronskim putem, uz odgovore na njih, što je dodatno doprinelo transparentnosti i omogućilo ravnopravan pristup informacijama. Rok za podnošenje predloga projekata u okviru ovog poziva je 14. jul 2019.

Rezultat 2

Poboljšani uslovi za poslovanje kroz efikasnije pružanje administrativnih usluga, bolje upravljanje zemljištem i specifična ulaganja malog obima u infrastrukturu

Projekti za koje je odobrena podrška u okviru Javnog poziva za uvođenje i razvoj geografskih informacionih sistema (GIS)¹⁵ doprineće sprovođenju državnih inicijativa usmerenih na poboljšanje javne infrastrukture i popisa javne imovine, privlačenje investicija i razvoj novih biznisa, pri čemu su sve teme definisane u raznim

¹¹ Poziv je dostupan na: <https://www.eupro.org.rs/ktext/javni-poziv-za-podnosenje-predloga-projekata-za-nabavku-opreme>

¹² Poziv je dostupan na: <https://www.eupro.org.rs/en/ktext/javni-poziv-za-predloge-projekata-za-organizacije-za-podrsku-poslovanju>

¹³ Podroban izveštaj o informativnim sesijama za OPP dostupan je u Aneksu 1, Prilog 1.1

¹⁴ Snimci su dostupni na: <https://www.eupro.org.rs/ktext/javni-poziv-za-predloge-projekata-za-organizacije-za-podrsku-poslovanju>

¹⁵ Poziv je dostupan na: <https://www.eupro.org.rs/ktext/javni-poziv-za-podnosenje-predloga-za-uvodenje-i-razvoj-geografskih-informacionih-sistema>

skupovima mera predviđenih Strategijom održivog urbanog razvoja u Republici Srbiji do 2030. godine¹⁶, poput sanacije/razvoja *brownfield* lokacija, nedovoljno iskorišćenih područja i veza između urbanih i ruralnih oblasti. Pored toga, aktivnosti u vezi sa razvojem GIS su u sinergiji sa drugim inicijativama EU i Vlade RS, naročito sa Programom Exchange 5, koji finansira EU a u okviru kojeg se pruža podrška aktivnostima upravljanja imovinom u 14 lokalnih samouprava (LSU) obuhvaćenih Programom EU PRO¹⁷ kojima je podrška dodeljena u okviru Javnog poziva za GIS, kao i sa naporima Ministarstva državne uprave i lokalne samouprave na poboljšanju lokalne uprave u Rači.

Aplikacije razvijene u okviru 19 odabranih projekata dodatno će doprineti sprovođenju politike urbanog razvoja i aktivnosti nadležnih ministarstava. Program će rezultate bespovratne pomoći za GIS i aplikacije razvijene zahvaljujući njoj koje će olakšati praćenje relevantnih indikatora i tema vezanih za zaštitu životne sredine i upravljanje zemljištem podeliti sa Ministarstvom zaštite životne sredine i Ministarstvom građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture radi njihove identifikacije, agregacije i analize podataka. Ova koordinacija može stvoriti prostor za poboljšanje i bolje strukturiranje informacija koje su ministarstvima potrebne za formulisanje državnih politika.

U toku je izrada tehničke dokumentacije za rekonstrukciju objekata nekadašnje fabrike Femid u Beloj Palanki, pri čemu se uzimaju u obzir potrebe poznatog investitora, što potvrđuje značaj ovog projekta za lokalnu zajednicu. Objekti stare fabrike će biti rekonstruisani na osnovu tehničke dokumentacije sačinjene uz podršku EU PRO. Druga sela u opštini Knjaževac su zainteresovana da svoje napuštene mesne zajednice pretvore u poljoprivredne startap centre po uzoru na Centar za obuku i pokretanje posla u selu Rgošte, za koji će zahvaljujući bespovratnoj pomoći EU PRO biti izrađen detaljan projekat.

Zahvaljujući bespovratnoj pomoći dodeljenoj za 19 projekata u 34 LSU biće izrađeno ukupno 76¹⁸ tematskih aplikacija. Trideset jedna GIS aplikacija će rezultirati unapređenjem podataka o javnoj infrastrukturi, prostornom i urbanom planiranju, kao i popisom i vrednovanjem javne imovine; njih 24 će doprineti privlačenju investicija i razvoju novih biznisa, sanaciji/razvoju *brownfield* lokacija, nedovoljno iskorišćenih područja i poljoprivrede i ruralnog razvoja; njih 14 će za posledicu imati unapređenje očuvanja i valorizacije prirodnog, kulturnog, arhitektonskog i urbanističkog nasleđa; zaštita životne sredine, prilagođavanje klimatskim promenama, prevencija i upravljanje rizikom, kao i energetska efikasnost biće poboljšani zahvaljujući sedam GIS aplikacija.

Aktivnosti

2.1.1 Poboljšanje upravljanja zemljištem kroz razvoj GIS i poboljšan pristup geoprostornim podacima

Od ukupno 33 prijave u vezi sa 50 LSU koje su podnete u okviru Javnog poziva za GIS, Upravni odbor Programa (UOP) odobrio je preporuku da se finansira 19 projekata, koji će se sprovesti u 34 LSU. Ukupna vrednost odobrenih projekata je 2.049.150 evra, pri čemu su podnosioci prijave od EU PRO zahtevali da obezbedi 1.697.200 evra. U odgovoru na odličan kvalitet primljenih prijave, UOP je podržao preraspodelu budžeta kako bi omogućio dodelu većeg iznosa od onog predviđenog u Javnom pozivu.¹⁹

2.1.2 Izrada urbanističkih planova koji se odnose na privredni razvoj

¹⁶ Strategija održivog urbanog razvoja Republike Srbije dostupna je na:

<http://pissrs.net/SIGlasnikPortal/eli/rep/sgrs/vlada/strategija/2019/47/1/reg>

¹⁷ Čačak, Kragujevac, Batočina, Kruševac, Mali Zvornik, Niš, Požarevac, Žagubica, Veliko Gradište, Topola, Rekovac, Lapovo, Arilje i Požega

¹⁸ Broj aplikacija će biti veći nakon dodatnih konsultacija sa LSU tokom sprovođenja

¹⁹ Indikativni iznos sredstava u Javnom pozivu za GIS je 1,2 miliona evra

Dobro je napredovalo sprovođenje 19 projekata izrade planova detaljne regulacije za koje je odobrena bespovratna pomoć, pri čemu je ugovorena izrada 15 PDR²⁰, od čega četiri ugovora sa direkcijama za urbanizam sa poverenim dužnostima²¹. Tokom izveštajnog perioda je potpisano četiri ugovora o izradi PDR²², dva PDR su u fazi javnog uvida²³, dva u fazi izrade²⁴, tri u fazi ranog javnog uvida²⁵ a osam u fazi priprema za izradu²⁶.

Donekle se kasni sa okončanjem postupaka nabavki za preostala četiri PDR²⁷. U Raškoj je registrovan rizičniji projekat, budući da je podneta žalba Republičkoj komisiji za zaštitu prava u postupcima javnih nabavki (KJN)²⁸.

2.1.3 Razvoj projektno-tehničke dokumentacije za projekte koji doprinose privrednom razvoju

U toku je sprovođenje dvanaest projekata razvoja projektno-tehničke dokumentacije za projekte ekonomske infrastrukture za koje je odobrena bespovratna pomoć. U tri LSU²⁹ se privodi kraju izrada projektnog zadatka, u Vladičinom Hanu je objavljen tender i u toku je evaluacija ponuda, dok su Topola, Kučevo, Smederevo, Doljevac, Kragujevac, Vranje i Knjaževac sproveli tenderski postupak i potpisali ugovore o projektovanju.

U ovom kvartalu su potpisani ugovori o izradi tehničke dokumentacije u Kučevu, Smederevu, Doljevcu, Kragujevcu i Vranju. Utvrđena su kašnjenja u sprovođenju projekata u Kraljevu i Nišu, koja su pod kontrolom.

2.2 Razvoj/poboljšanje infrastrukture manjeg obima koja ima ekonomski uticaj na lokalnom nivou

U svih devet LSU je u toku sprovođenje infrastrukturnih projekata koji imaju ekonomski uticaj i za koje je dodeljena bespovratna pomoć. Tenderi za radove su objavljeni u dve LSU, u Smederevu i Bojniku, dok su radovi počeli u šest LSU³⁰, pri čemu je Priboj jedina LSU u kojoj je došlo do odugovlačenja tenderskog postupka usled podnete žalbe.

U ovom kvartalu su potpisani ugovori i otpočeti su radovi u Šapcu, Sokobanji, Paraćinu, Svilajncu, Užicu i Kragujevcu, dok su tenderi objavljeni u Bojniku i Smederevu. Priboj je ocenjen kao kritičan usled žalbenih postupaka koji su u toku pred KJN u pogledu oba infrastrukturna projekta za koje je dodeljena bespovratna pomoć, jednog koji se odnosi na lokalnu i drugog koji se odnosi na ekonomsku infrastrukturu. Sprovođenje oba projekta napredovalo je u skladu sa Akcionim planom koji je dostavila opština do okončanja postupaka evaluacije ponuda, kada su žalbe podnete. Oba postupka su sada zamrznuta dok KJN ne dostavi svoje odluke svim stranama u postupku i, u zavisnosti od njenih odluka, može doći do delimičnog ili potpunog ponavljanja postupaka javnih nabavki. Program pomno prati ove projekte, a po potrebi će razmotriti mogućnost da UOP-u preporuči promenu modaliteta sprovođenja i prelazak sa modaliteta bespovratne pomoći na

²⁰ Kraljevo, Kučevo, Topola, Užice, Rača, Čajetina, Pirot, Leskovac, Vlasotince, Surdulica, Arandjelovac, Velika Plana, Veliko Gradište, Zaječar i Merošina

²¹ Kraljevo, Leskovac, Pirot i Užice

²² Velika Plana, Veliko Gradište, Zaječar i Merošina

²³ Čajetina i Užice

²⁴ Topola i Surdulica

²⁵ Rača, Pirot i Kraljevo

²⁶ Kučevo, Zaječar, Vlasotince, Leskovac, Veliko Gradište, Merošina, Velika Plana i Arandjelovac

²⁷ Blace, Dimitrovgrad, Majdanpek i Raška

²⁸ Pregled napretka svih projekata za koje je odobrena bespovratna pomoć izložen je u Aneksu III, Prilog 2.1

²⁹ Kraljevo, Niš i Čačak

³⁰ Šabac, Sokobanja, Paraćin, Svilajnac, Užice i Kragujevac

neposredno sprovođenje od strane Programa. Međutim, sve dalje aktivnosti su uslovljene prijemom odluka od KJN o žalbama o kojima je reč.

Rezultat 3

Bolja socijalna kohezija i unapređeni uslovi života kroz poboljšanje javne infrastrukture manjeg obima i unapređenje društvenih odnosa

Sprovođenje aktivnosti koje doprinose jačanju socijalne kohezije u multietničkim sredinama napreduje. Okončana je prva faza projekta unapređenja nastave srpskog kao nematernjeg jezika, kojom je bilo obuhvaćeno 750 učenika albanske nacionalnosti u četiri škole u Bujanovcu i Preševu. Srednjoročna evaluacija projekta je ukazala na znatno poboljšanje njihovog znanja. Analiza završnih provera znanja je u toku i očekuje se da će ukazati na dodatna poboljšanja. UOP je odobrio sprovođenje druge faze projekta.

UOP je odobrio sredstva za sprovođenje ukupno 22 projekta vredna 399.793 evra koja su podneta u okviru Javnog poziva za dostavljanje predloga projekata za jačanje socijalne kohezije u multietničkim opštinama i u toku je potpisivanje sporazuma o njima. U većini projekata su predviđena međutematska rešenja, pri čemu će većina njih odgovarati na potrebe najmarginalizovanijih grupa putem njihovog društveno-ekonomskog jačanja. Osam projekata će biti posvećeno unapređenju lokalnih politika o nacionalnim manjinama i njihovom sprovođenju, sedam projekata će podsticati saradnju među multietničkim zajednicama radi unapređenja položaja isključenih grupa i nacionalnih manjina, dok se očekuje da će pet projekata doprineti poboljšanju međuetničkih odnosa, naročito među mladima. Od ove intervencije će koristiti imati više od 3.000 neposrednih korisnika.

Završetak radova na pijaci u Aleksincu označio je okončanje prvog projekta lokalne infrastrukture tokom ovog kvartala. Instaliranjem novih tezgi i krova su poboljšani uslovi rada za više od 130 pijačnih prodavaca.

Aktivnosti

3.1 Podrška projektima za poboljšanje uslova života i kvaliteta javne infrastrukture u opštinama

Sprovođenje svih 37 projekata lokalne infrastrukture za koje je odobrena bespovratna pomoć je u toku i nalazi se u različitim fazama. Radovi na izgradnji pijace u Aleksincu okončani su u junu 2019. U ovom kvartalu su otpočeti radovi u 13 LSU. U 14 LSU su objavljeni tenderski paketi i u toku je evaluacija ponuda. KJN su podnete žalbe na tenderski postupak u Priboju (25. aprila 2019), Prijepolju (20. maja 2019) i Sjenici (20. maja 2019). KJN ima rok od dva meseca da donese odluku, ali se čini da se taj rok u praksi retko poštuje. Program radi sa LSU na planiranju alternativnog rešenja, npr. da UNOPS sprovede postupak nabavke radova umesto njih ako postupci po žalbama ne budu okončani do kraja avgusta. U toku je priprema tenderske dokumentacije za devet projekata za koje je odobrena bespovratna pomoć, a u pogledu kojih je potrebno poboljšati tehničke specifikacije pre no što Program dâ zeleno svetlo za objavljivanje tendera³¹.

3.2 Podrška projektima kojima se unapređuje međuetnički dijalog i saradnja, poboljšava socijalna kohezija i socijalna integracija u multietničkim zajednicama

Nakon pozitivnih rezultata projekta unapređenja nastave srpskog kao nematernjeg jezika (NSNJ) za učenike albanske nacionalnosti, UOP-u je na petom sastanku održanom 17. aprila preporučen jednogodišnji

³¹ Prikaz napretka u sprovođenju svih 77 projekata kojima je dodeljena bespovratna pomoć dostupan je u Aneksu II, Prilog 2.1

produžetak ove intervencije. Na zahtev UOP je sačinjen predlog projekta³² i pribavljena su pisma podrške³³ od dve ključne institucije, Koordinacionog tela Vlade RS za Preševo, Bujanovac i Medveđu (KT) i Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja. UOP je odobrio nastavak projekta elektronskim glasanjem 20. juna 2019. Izrada Aneksa ugovora je u toku a sprovođenje aktivnosti će se produžiti do 30. juna 2020. godine; predviđen je isti iznos sredstava kao i za postojeći projekat.

Treći izveštaj o napretku³⁴, koji je Grupa 484 podnela u junu, potvrdio je ostvarivanje ključnih međuciljeva za izveštajni period, nakon čega je uplaćena četvrta tranša, u vrednosti od 857.103,60 dinara. Stručnjaci za NSNJ su početkom juna sproveli treću proveru znanja učenika srpskog jezika i pripremaju analizu rezultata.

UOP je 17. aprila 2019. odobrio podršku za 22 projekta³⁵ predložena u okviru Javnog poziva za dostavljanje predloga projekata za jačanje socijalne kohezije u multietničkim opštinama. Ukupna vrednost projekata iznosi 399.793,24 evra, pri čemu će EU PRO za njihovo sprovođenje izdvojiti 383.913,63 evra, dok će organizacije civilnog društva (OCD) i LSU učestvovati sa 15.879,61 evro. U okviru ove inicijative biće podržano ukupno 18 opština³⁶. Dvanaest predloga će biti podržano u okviru Partije 1³⁷ a njih 16 u okviru Partije 2³⁸. U većini projekata je predviđen međutematski pristup, kojim se odgovara na više tema obuhvaćenih Javnim pozivom.

Privedena je kraju verifikacija 19 predloga projekata. U toku je njihovo ugovaranje, za koje je predviđeno da traje do početka jula 2019, s izuzetkom jednog sporazuma odgođenog za avgust, budući da početak sprovođenja projekata treba da se poklopi sa početkom školske godine. Dva predloga projekata iz Novog Pazara i Sjenice se i dalje nalaze u postupku verifikacije usled njihove složenosti (oba obuhvataju infrastrukturne radove) i slabih kapaciteta njihovih podnosilaca. OCD iz Vranja, Asocijacija zdravstvenih radnika romske nacionalnosti, nije dostavila zatražena razjašnjenja usled nedavnih promena u upravi, što će najverovatnije za posledicu imati odustajanje od podrške tom projektu.

³² Predlog projekta je dostupan u Aneksu III, Prilog 3.1

³³ Pisma podrške su dostupna u Aneksu III, Prilog 3.2

³⁴ Treći izveštaj o napretku Grupe 484 dostupan je u Aneksu III, Prilog 3.3

³⁵ Rezultati evaluacije projekata za jačanje socijalne kohezije dostupni su u Aneksu III, Prilog 3.4

³⁶ Požarevac, Bor, Priboj, Prijepolje, Sjenica, Tutin, Novi Pazar, Bela Palanka, Babušnica, Dimitrovgrad, Leskovac, Lebane, Bojnik, Vladičin Han, Vranje, Surdulica, Bujanovac i Preševo

³⁷ Međuopštinski projekti u vrednosti do 30.000 evra

³⁸ Pojedinačni opštinski projekti u vrednosti do 15.000 evra

Upravljanje i koordinacija

Upravni odbor Programa

Peti sastanak Upravnog odbora Programa (UOP) održan je 17. aprila 2019. UOP je odobrio Kvartalni izveštaj za period januar-mart 2019.³⁹ i 22 projekta koji doprinose jačanju socijalne kohezije⁴⁰.

Kao što je dogovoreno na sastanku UOP, Program je elektronskim putem glasao o tri zahteva za odobrenje:

- nakon prijema ažuriranog pregleda aplikacija u okviru Poziva za uvođenje i razvoj geografskih informacionih sistema, UOP je 30. aprila 2019. odobrio 19 projekata⁴¹
- UOP je 17. maja 2019. odobrio Javni poziv za organizacije za podršku poslovanju⁴²
- UOP je 20. juna 2019. odobrio predlog o produžetku projekta nastave srpskog kao nematernjeg jezika za još jednu školsku godinu.

Naredni sastanak UOP planiran je za početak septembra 2019.

Koordinacija

Program koordinira napore na implementaciji lokalnih infrastrukturnih projekata sa sestrinskim programom Swiss PRO. Timovi EU PRO i Swiss PRO su u sklopu ovih napora u junu zajedno posetili 6 od 37 LSU korisnica kako bi potvrdili potrebu inkorporiranja načela dobrog upravljanja u projekte u vezi sa unapređenjem energetske efikasnosti u javnim objektima.

Program je tokom postupka verifikacije budžeta intenzivno komunicirao sa LSU kojima je odobrena podrška i sa programom Exchange 5, kako bi sprečio moguća preklapanja, ali i obezbedio bolju sinergiju aktivnosti koje će se sprovoditi u okviru sličnih projekata.

Program je u aprilu održao koordinacioni sastanak sa predstavnicima Grupe 484 i Koordinacionog tela Vlade RS za Preševu, Bujanovac i Medveđu (KT) kako bi ocenio napredak u sprovođenju projekta i odredio naredne korake u njegovom sprovođenju. Učesnici su potvrdili značaj projekta i izrazili potrebu za njegovim produženjem. U cilju jačanja rezultata projekta razgovarano je o potencijalnoj sinergiji sa inicijativama koje podstiču međuetničku saradnju između dece albanske i srpske nacionalnosti, kao i o prilikama za traženje sredstava za sprovođenje novih projekata sa sličnim ciljevima. Nakon što su učesnici sastanka usvojili zaključke, inicirano je i odobreno produženje projekta, a KT je podnelo novi interkulturalni projekat Fondaciji za otvoreno društvo, u kojem se predviđa angažovanje korisnika projekta koji finansira EU PRO i njihovo dalje usavršavanje srpskog jezika putem komunikacije sa vršnjacima srpske nacionalnosti.

EU PRO je učestvovao u Forumu o socijalnim inovacijama (FSO), koji je Smart kolektiv organizovao u partnerstvu sa Forumom za odgovorno poslovanje a uz finansijsku podršku USAID. FSO je bio posvećen socijalnim preduzetnicima i organizacijama koji su razvili održive i uspešne modele socijalnih inovacija širom jugoistočne Evrope u oblasti zelene ekonomije, poljoprivrede, inkluzije i zapošljavanja mladih. Učesnici su razmenili iskustva i primere dobre prakse, pri čemu je socijalno preduzeće Radanska ruža, osnovano uz pomoć Evropskog PROGRES-a a potom podržano i od strane EU PRO, predstavljeno kao uspešan model socijalne ekonomije u poljoprivredi.

³⁹ Izveštaj je dostupan na: <https://www.eupro.org.rs/uploads/files/51-195-eu-pro-treci-kvartalni-izvestaj-01-januar31-mart-2019.pdf>

⁴⁰ Rezultati su dostupni na: <https://www.eupro.org.rs/uploads/files/56-112-rezultati-javnog-poziva-jacanje-socijalne-kohezije-u-32-multietnicke-opstine.pdf>

⁴¹ Rezultati su dostupni na: <https://www.eupro.org.rs/uploads/files/56-114-rezultati-javnog-poziva-podrska-uvodienju-i-razvoju-geografskih-informacionih-sistema.pdf>

⁴² Javni poziv je dostupan na: <https://www.eupro.org.rs/ktext/javni-poziv-za-predloge-projekata-za-organizacije-za-podrsku-poslovanju>

Program je predstavio rezultate Javnog poziva za GIS i aktivnosti EU PRO u vezi sa razvojem GIS na osmom sastanku Mreže za GIS⁴³, koji je Stalna konferencija gradova i opština (SKGO) organizovala 24. juna 2019.⁴⁴

Finansije

Slede ključni finansijski pokazatelji:⁴⁵

- Zaključno sa 30. junom 2019. ukupno je raspodeljeno 11.615.560 evra, odnosno 46,46% budžeta Programa.
- U narednom izveštajnom periodu predviđena je raspodela 1.942.317 evra.

Ljudski resursi

Nakon strukturnih promena u Kancelariji UNOPS u Srbiji, koje su obuhvatile imenovanje šefice Kancelarije, šefice Administracije i šefa Programa, sproveden je konkurs za zaposlenje projektnog menadžera. Izabrana kandidatkinja je na dužnost stupila 1. aprila 2019. Budući da je prethodno zauzimala položaj menadžerke Sektora za MSP i OPP u okviru Programa, potom je organizovan konkurs i zaposlen je novi menadžer tog sektora.

Pored toga je, u skladu sa planiranom dinamikom zapošljavanja, u izveštajnom periodu zaposlena i programska asistentkinja za socijalnu koheziju.

Angažovanje i doprinos zaposlenih u Programu stalno se prate i oni dobijaju konstruktivne povratne informacije tokom redovnih neformalnih razgovora o kvalitetu njihovog rada.

Zaposleni istovremeno rade na ostvarivanju svojih ciljeva vezanih za usavršavanje. Održane su sledeće obuke finansirane iz korporativnih sredstava UNOPS:

- svi zaposleni su završili obaveznu bezbednosnu obuku BSAFE,
- zaposleni po planu pohađaju preostale novouvedene obavezne obuke,
- menadžerka za komunikacije je završila kurs o menadžmentu i liderstvu „Šta motiviše moj tim?“,
- asistentkinja za Program i komunikacije pohađa mentorski program sa šefom Programa kako bi usavršila svoje poznavanje Priručnika o upravljanju projektima.

Nabavke i administracija grantova

U izveštajnom periodu su sprovedeni postupci nabavki radi podrške aktivnostima vezanim za Javni poziv za organizacije za podršku poslovanju, koji je objavljen u maju. Jedinica za nabavke je sprovedla postupke nabavke usluga štampanja postera za promovisanje Javnog poziva, kao i usluga sprovođenja medijske kampanje na internet stranicama eKapija i Bizlife, koja je podrazumevala 10.000 dnevnih prikaza radi obezbeđivanja vidljivosti poziva.

Usluge nabavke su takođe pružene u cilju podrške organizaciji sedam informativnih sesija u periodu od 29. maja do 19. juna.

U ovom kvartalu su potpisani sledeći sporazumi o dodeli bespovratne pomoći:

- 19 sporazuma o bespovratnoj pomoći za GIS,
- 18 sporazuma o bespovratnoj pomoći za socijalno inovativne projekte.

⁴³ Mreža Stalne konferencije gradova i opština (SKGO) za GIS predstavlja deo projekta Institucionalna podrška SKGO, koji finansira SDC. Cilj ove neformalne mreže je da okupi LSU radi razmene iskustava u primeni savremenih tehnologija u upravljanju prostornim razvojem lokalnih zajednica

⁴⁴ Više o sastanku na: <http://www.skgo.org/vesti/detaljno/2191/odrzan-osmi-sastanak-skgo-mreze-za-geografski-informacioni-sistem>

⁴⁵ Premda ovi podaci pružaju kvalitetan uvid u trošenje Programa, konačni podaci su izloženi isključivo u finansijskim izveštajima Programa

Registrovano je oko 100 novih dobavljača i izdate su relevantne narudžbenice u jedinstvenom UNOPS sistemu. Ovo je za posledicu imalo oko 100 uspešno izvršenih postupaka isplata primaocima bespovratne pomoći, u ukupnom iznosu od 1,5 miliona evra u izveštajnom periodu. Istovremeno je oko 50 MSP registrovano u Poreskoj upravi.

Izveštavanje i praćenje

Pored izveštaja koje je u ugovornoj obavezi da priprema, EU PRO priprema i mesečne izveštaje, a po potrebi i ažurirane izveštaje o statusu i pojedinačnim aktivnostima. Iako ti izveštaji ne predstavljaju ugovornu obavezu, EU PRO može da ih dostavlja Ministarstvu za evropske integracije i donatoru na njihov zahtev.

Program je u junu usvojio Plan praćenja i evaluacije, kojim se uvodi sistematski pristup praćenju i merenju napretka u ostvarivanju ciljeva. U ovom planu su izložene informacije o pristupu praćenju i evaluaciji, pokazateljima kvaliteta rada, izvorima podataka, načinima prikupljanja podataka, učestalosti prikupljanja podataka, analizi prikupljenih informacija i okvira za izveštavanje.

Rizici i problemi

Usled dugog postupka razmatranja žalbi od strane KJN, Program se suočava sa mogućim kašnjenjem u sprovođenju projekata kojima je dodeljena bespovratna pomoć u nekolicini LSU⁴⁶, koje može dovesti do toga da radovi ne budu okončani u predviđenom roku. Program stoga sa LSU razmatra mogućnost da neposredno objavi tender za radove, što bi podrazumevalo da LSU priznaju postupak nabavki UNOPS i potpišu ugovore sa odabranim izvođačima za deo radova i sufinansiraju svoj udeo.

Kao preduslov za potpisivanje ugovora, Program sprovodi dodatnu verifikaciju dveju prijava u okviru aktivnosti socijalne kohezije za koje su odobrena sredstva, a koje obuhvataju infrastrukturne aktivnosti. Kako bi izbegao opasnost od ugovaranja projekata koji ne ispunjavaju tehničke uslove za izvođenje planiranih infrastrukturnih radova, Program je zatražio dodatne garancije o izvodljivosti ovih aktivnosti (dokaz o vlasništvu nad imovinom, saglasnost, plan lokacije itd.).

Jedanaest od 106 MMP kojima je odobrena podrška je odustalo od sprovođenja projekata, prvenstveno zbog promene poslovnog pristupa ili značaja odobrene intervencije, kao i priznanja da ne poseduju kapacitete da sprovedu sporazume o bespovratnoj pomoći i nevoljnosti da se obavežu na ostvarivanje projektovanih rezultata. Rizik vezan za nedovoljne kapacitete poslovne zajednice da upravlja bespovratnom pomoći je ranije utvrđen a sada su formulisane konkretnije preporuke, koje bi mogle ublažiti rizike u budućim aktivnostima usmerenim na MMP. Sve je ovo uzeto u obzir prilikom tekuće izrade pojednostavljenog postupka prijavljivanja za predstojeći, drugi poziv za MMP.

Kvalitet

Pre no što je potpisao sporazume, Program je sproveo detaljnu analizu predloga projekata odobrenih u okviru Javnog poziva za socijalnu koheziju kako bi potvrdio izvodljivost predloženih intervencija i otklonio određene nejasnoće i nedoslednosti i tako poboljšao kvalitet projekata. Podrobnija razrada ključnih aktivnosti, preciznije definisani kriterijumi i postupak odabira korisnika, kao i jačanje aspekata održivosti za posledicu će imati efikasnije i delotvornije sprovođenje projekata, obezbediti ostvarivanje planiranih rezultata i pojačati pozitivni efekat na ciljne grupe.

⁴⁶ Priboj, Prijepolje i Sjenica do sada

Održivost

Program će rezultate projekata GIS za koje je odobrena bespovratna pomoć i 76 tematskih aplikacija razvijenih u okviru njih podeliti sa Ministarstvom zaštite životne sredine i Ministarstvom građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture. Zabeleženi indikatori u vezi sa upravljanjem zemljištem i zaštitom životne sredine ministarstvima će pružiti relevantne podatke za formulisanje održivih integrisanih strategija i akcionih planova urbanog razvoja.

Napreduje sprovođenje Akcionog plana za rodnu ravnopravnost EU PRO, što dodatno doprinosi jačanju rodničkih aspekata aktivnosti Programa i povećanju svesti zaposlenih o pitanjima rodne ravnopravnosti. Faktori rodne ravnopravnosti su inkorporirani u kriterijume poziva za dostavljanje predloga (PDP) za OPP, promovisanjem aktivnosti koje u obzir uzimaju rodnu ravnopravnost. Program u saradnji sa Programom Swiss PRO nastavlja da pruža podršku LSU kojima je odobrena podrška da elemente rodne ravnopravnosti inkorporiraju u infrastrukturne projekte u okviru aktivnosti vezanih za dobro upravljanje. Pored toga, svi zaposleni u EU PRO su završili obavezan kurs o rodnoj ravnopravnosti a njih 95% i preporučene kurseve o toj temi.

Naučene lekcije

Postupak odabira preduzeća i preduzetnika kojima će biti odobrena bespovratna pomoć u okviru prvog javnog poziva za MMP detaljno je razmotren, kako s tačke gledišta interne organizacije, tako i na osnovu povratnih informacija od podnosioca predloga projekata i korisnika, a naučene lekcije su inkorporirane u pristup drugoj iteraciji poziva za MMP. Ovo se prvenstveno odnosi na dokumentaciju koja se zahteva od podnosioca predloga i vreme potrebno za njeno prikupljanje.

Komunikacija i vidljivost

Komunikacione aktivnosti su bile intenzivne i u ovom kvartalu. Objavljeno je 11 saopštenja za javnost i organizovana su tri zvanična skupa na kojima su promovisane aktivnosti Programa. Internet stranica EU PRO je i dalje ključni izvor informacija, a pored redovno ažuriranog Kalendara događaja, na njoj sada postoji i mogućnost pretraživanja postojeće tabele projekata. Pored toga je na njoj postavljeno i 25 video-priloga i 18 uspešnih priča, kao i prvo izdanje Biltena Programa. Sve ove aktivnosti su doprinele objavljivanju 500 pozitivnih medijskih priloga, njih 223 (44,5%) u medijima sa nacionalnom pokrivenošću.

Na dan 27. juna je organizovana poseta šefa Sektora II Delegacije Evropske unije (DEU) lokacijama u Svilajncu i Kragujevcu na kojima se sprovode četiri infrastrukturna projekta. Pored toga je promocija lokalnih i ekonomskih infrastrukturnih projekata u pet LSU za rezultat imala objavljivanje 200 pozitivnih medijskih priloga o podršci EU lokalnom razvoju, privredi i konkurentnosti. Redovno su pripremani briefing materijali i ažurirane informacije o aktivnostima Programa u okviru redovnih izveštaja, kao i na zahtev MEI i DEU.

Intenzivne aktivnosti Programa su promovisane putem 11 saopštenja za medije i dve medijske najave, što je za posledicu imalo objavljivanje ukupno 511 pozitivnih medijskih priloga, njih 228 (44,6%) u medijima sa nacionalnom pokrivenošću. Naime, promocija kako novog PDP za OPP, tako i rezultata Javnih poziva za jačanje socijalne kohezije u multietničkim opštinama i za uvođenje i razvoj geografskih informacionih sistema (GIS) za rezultat je imala objavljivanje 183 medijska priloga, njih 72 (40%) u medijima sa nacionalnom pokrivenošću. Saopštenja za medije o projektima lokalne i ekonomske infrastrukture u Aleksincu, Šapcu, Surdulici, Merošini, Paraćinu i Doljevcu za rezultat su imala objavljivanje 170 priloga, njih 98 (57%) u medijima sa nacionalnom pokrivenošću, dok je poseta DEU projektima u Surdulici i Kragujevcu za rezultat imala objavljivanje 41 medijskog priloga, od toga 18 priloga (43%) u medijima sa nacionalnom

pokrivenošću. Statistički podaci potvrđuju da infrastruktura koja je vidljiva građanima predstavlja najzastupljeniju temu, pored PDP Programa i njihovih relevantnih rezultata koji podrazumevaju neposrednu korist zainteresovanim stranama Programa i zvaničnih poseta na visokom nivou, koje su medijima najzanimljivije. Međutim, statistički podaci o celom periodu od početka Programa pokazuju da se mediji uglavnom usredsređuju na „velike cifre“, budući da je najveći broj medijskih priloga objavljenih tokom jednog meseca zabeležen u oktobru 2018. godine, kada su objavljene vesti o 77 infrastrukturnih projekata vrednih skoro 10 miliona evra.

Pored toga, upriličena su četiri intervjua u kojima su predstavljene aktivnosti Programa, od toga dva na Radiju Beograd, jedan tokom kojeg se razgovaralo o dosadašnjoj podršci EU infrastrukturnom sektoru posredstvom Programa i drugi na kojem je predstavljen PDP za OPP. Poziv za OPP je pored toga promovisan i u intervjuiima novinskoj agenciji Tanjug i TV Piroć.

Konačno, 15. juna je objavljeno prvo izdanje Biltena Programa u novom formatu, koje je poslato skoro 3.000 zainteresovanih strana u ažuriranoj bazi podataka i promovisano na Fejsbuk profilu EU PRO.

Program nastavlja aktivno da se oglašava na društvenim mrežama, gde ima ukupno 10.008 pratilaca i 9.930 lajkova, što potvrđuje značaj 122 objave o mogućnostima koje pružaju EU i druge zainteresovane strane, kao i sadržaja vezanog za EU PRO. Tviter nalog je do kraja kvartala privukao 953 pratioca i 162 lajka. Uprkos aktivnom prisustvu Programa u društvenim medijima, broj pratilaca na Fejsbuku stagnira usled, kako je ukazano u ranijim izveštajima, algoritma Fejsbuka, koji onemogućava „organski“ doseg sadržaja do pratilaca, a podstiče plaćeni. Ilustracije radi, plaćeni video-sadržaj promovisan tokom dvonedelnog perioda u maju 2019. dosegao je do 242.925 ljudi i pregledan je 73.714 puta. Trenutno se preispituje metodologija plaćanja kampanja na društvenim mrežama kako bi se omogućila kontinuirana promocija koja bi značajno povećala broj onlajn pratilaca Programa.

Internet stranica Programa se redovno ažurira a objave rezultata javnog poziva i novog poziva za organizacije za podršku poslovanju su privukle 11.135 poseta 5.972 pojedinačnih posetilaca, što predstavlja povećanje od 27,5% odnosno 21,5% u odnosu na prethodni kvartal. Povećanje broja posetilaca bilo je izraženo u maju i junu, usled objavljivanja PDP za OPP i rezultata Javnih poziva za uvođenje/razvoj geografskih informacionih sistema i socijalnu koheziju u multietničkim opštinama. Javni pozivi i Rezultati su i dalje najposećenije stranice na veb-sajtu Programa.

Ukupno 106 video-priloga u vezi sa Programom koje su objavili razni mediji postavljeno je na Jutjub kanal EU PRO. U multimedijalnoj video-galeriji na internet stranici EU PRO je takođe postavljeno 25 odabranih video-priloga o Programu, a većinu njih su emitovali Radio-televizija Srbije i drugi televizijski kanali sa nacionalnom pokrivenošću. Na stranici Biblioteka na veb-sajtu je postavljeno ukupno 18 uspešnih priča.

U okviru neposredne podrške tekućim aktivnostima Programa su pripremljene i na internet stranici Programa objavljene i dve informativne liste rezultata javnih poziva, za jačanje socijalne kohezije i za GIS. Sačinjen je materijal za promovisanje PDP za OPP, uključujući vizuelni identitet i relevantnu animaciju, kao i veb i štampani sadržaj. Komunikacioni naponi obuhvataju medijsku promociju, kampanju na Fejsbuku, kao i neposredno medijsko plasiranje na dva biznis portala. Oglas je objavljen 440.003 puta na ekapija.com a 506.711 puta na bizlife.rs i ukupno je zabeležio 435 odnosno 408 klikova. Podrška je takođe pružena promovisanju aktivnosti društveno odgovornog poslovanja pet preduzeća, koja je obuhvatila pripremu medijskog materijala, angažovanje fotografa i objavljivanje vesti preko kanala društvenih mreža. Tim je takođe, na poziv MEI, učestvovao u obeležavanju Dana Evropei predstavio je svoj promotivni materijal na manifestaciji održanoj u Beogradu 11. maja.

Plan rada

Plan rada EU PRO za period jul-septembar 2019. dostupan je u Aneksu V, Prilogu 5. 1. U narednom izveštajnom periodu je potrebno ostvariti sledeće ključne međuciljeve:

Rezultat 1

- Aktivnost 1.1 Pratiti i podržavati sprovođenje 95 projekata za koje je dodeljena bespovratna pomoć u okviru Javnog poziva za podnošenje predloga projekata za nabavku opreme i uvođenje usluga za preduzetnike i mikro i mala preduzeća
- Pripremiti drugi Javni poziv za podnošenje predloga projekata za nabavku opreme i uvođenje usluga za preduzetnike i mikro i mala preduzeća
- Aktivnost 1.2 Sprovesti evaluaciju predloga projekata podnetih u okviru Javnog poziva za organizacije za podršku poslovanju

Rezultat 2

- Aktivnost 2.1.1 Otpočeti sprovođenje 19 projekata za koje je odobrena pomoć u okviru Javnog poziva za uvođenje i razvoj geografskih informacionih sistema
- Aktivnost 2.1.2 Pratiti sprovođenje 19 sporazuma o bespovratnoj pomoći za izradu planova detaljne regulacije
- Aktivnost 2.1.3 Pratiti sprovođenje 12 sporazuma o bespovratnoj pomoći za izradu tehničkih projekata
- Aktivnost 2.2 Pratiti sprovođenje devet sporazuma o bespovratnoj pomoći za projekte ekonomske infrastrukture

Rezultat 3

- Aktivnost 3.1 Pratiti sprovođenje 37 sporazuma o bespovratnoj pomoći za projekte lokalne infrastrukture
- Aktivnost 3.2 Privesti kraju zaključivanje sporazuma o bespovratnoj pomoći dodeljenoj u okviru Javnog poziva za jačanje socijalne kohezije i pokrenuti sprovođenje projekata; sačiniti dopunu sporazuma o projektu učenja jezika i obezbediti njegovo kontinuirano sprovođenje

MLO – napredak na osnovu pokazatelja

Legenda⁴⁷

	Aktivnost je završena, a rezultati ostvareni u skladu sa postavljenim ciljevima
	Aktivnost napreduje u skladu sa planom
	Aktivnost napreduje sa zakašnjenjem koje je pod kontrolom

⁴⁷ Odgovarajućom bojom obojiti polja u tabeli

Aktivnost je kritična

Pokazatelji koji se mogu objektivno verifikovati	Napredak tokom izveštajnog perioda	Opšti status
Opšti cilj: Doprineti ujednačenijem društveno-ekonomskom razvoju u Srbiji. Svrha projekta: Povećati konkurentnost i socijalnu koheziju manje razvijenih oblasti poboljšanjem položaja na tržištu i konkurentnosti malih i srednjih preduzeća i razvijanjem/unapređenjem poslovnog okruženja i socijalne infrastrukture.	Odobreno je finansiranje 41 projekta koji doprinose ostvarenju opšteg cilja. U toku je sprovođenje aktivnosti a registrovani su i prvi rezultati u pogledu otvaranja novih radnih mesta.	Programima bespovratne pomoći EU PRO za ekonomsku infrastrukturu i izvođačke projekte, kao i za izradu planova detaljne regulacije za oblasti koje imaju potencijala da dovedu do privrednih aktivnosti stvara se osnov za omogućavanje značajnih investicija u razvoj infrastrukture i industrijske grane, što bi pak dovelo do otvaranja novih radnih mesta. Program pomoći za MSP bi takođe trebalo da pomogne lokalnim preduzećima da unaprede konkurentnost, osvoje nova tržišta i povećaju izvoz, dok bi lokalna zajednica imala koristi od otvaranja najmanje 250 novih radnih mesta. Projekti odabrani u okviru PDP za GIS bi trebalo da doprinesu efikasnijem pružanju administrativnih usluga, boljem upravljanju zemljištem i valorizaciji društveno-ekonomskih potencijala LSU. Konačno, projekti odabrani u okviru PDP za socijalnu koheziju bi trebalo da doprinesu ostvarivanju prava nacionalnih manjina, poboljšanju međuetničkog razumevanja i odnosa, unapređenju integracije nacionalnih manjina i rešavanju konkretnih potreba marginalizovanih i ugroženih grupa u međuetničkim zajednicama.
REZULTAT 1 Poboljšana tehnološka struktura MSP i njihova sposobnost da povećaju svoj udeo u tržištu		
Aktivnost 1.1 Program bespovratne pomoći za MSP	U toku je sprovođenje 95 projekata za MMP: u 32 MMP je otvoreno 68 novih radnih mesta; oprema je isporučena za 17 MMP; 35 MMP je potpisalo ugovore sa izabranim dobavljačima opreme; 17 MMP je sprovelo postupke nabavki i u postupku su sklapanja ugovora sa dobavljačima. Osam postupaka nabavki je u toku a 18 MMP pokreću postupak javnih nabavki nove opreme. Četrnaest MMP je sprovelo neke ili sve planirane aktivnosti društveno odgovornog poslovanja.	PDP je sačinjen, odobren i objavljen. Postupci evaluacije u prvoj i drugoj fazi su okončani a krajnji korisnici su odabrani i odobreni od strane UOP. Održano je pet radionica za podnosiocima prijavi i jedna radionica za regionalne razvojne agencije radi podrške drugoj fazi postupka prijavljivanja. Održane su dve ceremonije dodele bespovratne pomoći i dve radionice za administrativno i programsko upravljanje projektima, za koje je odobrena bespovratna pomoć za 106 korisnika. Sporazume o bespovratnoj pomoći je potpisao 101 korisnik a njih 95 je ispunilo svoje obaveze u vezi sa finansijskim doprinosom i postupkom nabavki i nastavilo sa sprovođenjem projekata.

Aktivnost 1.2 Podrška organizacijama za podršku preduzećima (OPP)	PDP je objavljen, informacije su razdeljene, organizovano je osam informativnih sesija i Program je spreman da UOP-u preporuči projekte na odobrenje.	PDP je objavljen a informativne sesije su održane.
REZULTAT 2 Poboljšani uslovi za poslovanje kroz efikasnije pružanje administrativnih usluga, bolje upravljanje zemljištem i specifična ulaganja malog obima u infrastrukturu		
Aktivnost 2.1.1 Poboljšanje upravljanja zemljištem kroz razvoj GIS i poboljšan pristup geoprostornim podacima	UOP je u aprilu podržao 19 prijava za sredstva a sporazumi o bespovratnoj pomoći su dostavljeni LSU u junu.	Tehničke specifikacije rezervnog sistema za elektronsko izdavanje građevinskih dozvola usaglašene su sa Ministarstvom građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture. UOP je projekat odobrio 4. juna, nabavka je objavljena 29. juna a ugovor o sprovođenju zaključen je u avgustu. Oprema je uspešno instalirana u oktobru 2018. Program je u konsultacijama sa MGSI sačinio Koncept studije o uvođenju informacionog sistema za prostorno planiranje i elektronskom postupku za izradu planskih dokumenata, ali UOP nije odobrio sredstva za njega. UOP je odobrio PDP za izradu GIS koji je objavljen a rok za prijavljivanje je istekao 30. decembra 2018. Evaluacija 33 prijave je okončana u martu 2019. godine, UOP je odobrio finansiranje 19 projekata u aprilu a sporazumi su dostavljeni u junu.
Aktivnost 2.1.2 Izrada urbanističkih planova koji se odnose na privredni razvoj	U toku je sprovođenje 19 projekata za koje je odobrena bespovratna pomoć. Ugovorena je izrada 15 PDR, od toga četiri u ovom kvartalu, i pokrenuta su četiri postupka javnih nabavki.	PDP je objavljen u aprilu 2018. a rok za prijavljivanje je istekao 11 juna. Primljeno je 28 prijava. Program je preporučio a UOP je na sastanku 13. septembra odobrio finansiranje 19 projekata. U toku je sprovođenje projekata i ugovorena je izrada 15 PDR.
Aktivnost 2.1.3 Razvoj projektno-tehničke dokumentacije za projekte koji doprinose privrednom razvoju	U toku je sprovođenje 12 projekata za koje je odobrena bespovratna pomoć. Sporazumi o bespovratnoj pomoći su potpisani u Kučevu, Smederevu, Doljevcu, Kragujevcu i Vranju.	PDP je objavljen u aprilu 2018. a rok za prijavljivanje je istekao 11 juna. Primljeno je 18 prijava. Program je preporučio a UOP je na sastanku 13. septembra odobrio finansiranje 12 projekata. U toku je sprovođenje projekata i potpisano je pet sporazuma o bespovratnoj pomoći.
Aktivnost 2.2 Razvoj/poboljšanje infrastrukture manjeg obima koja ima ekonomski uticaj na lokalnom nivou	Sprovođenje devet projekata za koje je odobrena bespovratna pomoć je u toku. U toku su radovi u Šapcu, Sokobanji, Paraćinu, Svilajncu, Užicu i Kragujevcu, a tenderi su objavljeni u Priboju, Bojniku i Smederevu.	PDP je objavljen u aprilu 2018. a rok za prijavljivanje je istekao 11 juna. Primljeno je 15 prijava. Program je preporučio a UOP je na sastanku 13. septembra odobrio finansiranje devet projekata. U toku je sprovođenje projekata i potpisano je šest sporazuma o bespovratnoj pomoći.
REZULTAT 3 Bolja socijalna kohezija i unapređeni uslovi života kroz poboljšanje javne infrastrukture manjeg obima i unapređenje društvenih odnosi		

Aktivnost 3.1 Podrška projektima za poboljšanje uslova života i kvaliteta javne infrastrukture u opštinama	U toku je sprovođenje 37 projekata za koje je odobrena bespovratna pomoć. Radovi na izgradnji pijace u Aleksincu su okončani u junu 2019. Započeti su radovi u 13 LSU, a u 14 LSU su objavljeni tenderi. U toku je priprema tenderske dokumentacije za devet projekata.	PDP je objavljen u aprilu 2018. a rok za prijavljivanje je istekao 29. juna. Primljeno je 46 prijava. Program je preporučio a UOP je na sastanku 13. septembra odobrio finansiranje 37 projekata. U toku je sprovođenje projekata za koje je odobrena bespovratna pomoć. Okončani su građevinski radovi u jednoj LSU, dok su u njih 13 započeti. Tenderi su objavljeni u 14 LSU.
Aktivnost 3.2 Podrška projektima kojima se unapređuje međuetnički dijalog i saradnja, poboljšava socijalna kohezija i socijalna integracija u multietničkim zajednicama	UOP je odobrio produženje projekta za unapređenje znanja srpskog jezika albanskih učenika i finansiranje 22 projekta predložena u okviru PDP za jačanje socijalne kohezije.	Sprovedene su aktivnosti predviđene projektom unapređenja nastave srpskog jezika tokom prethodne školske godine i u toku je analiza rezultata završne provere znanja. Pokrenuto je potpisivanje sporazuma o bespovratnoj pomoći za projekte u okviru PDP za socijalnu koheziju nakon okončanja verifikacije 19 prijava, dok se preostale tri prijave razmatraju.